

ГАБРИЕЛ ГАРСИЯ МАРКЕС

СВЕТИЦАТА

Превод от испански: Майя Илиева, 1993

chitanka.info

Двайсет и две години по-късно срещнах отново Маргарито Дуарте. Появи се внезапно в една от потайните улички на Трастевере. Отначало трудно го познах, защото говореше лош испански и приличаше на древен римлянин, с бяла, оредяла коса и без следа от унилия вид и траурните дрехи на учен от Андите, с които за пръв път бе дошъл в Рим. Докато разговаряхме, започнах да го изтръгвам малко по малко от коварството на годините, за да го видя накрая такъв, какъвто го помнех — предпазлив, изненадващ и упорит като каменоделец. Още преди втората чаша кафе в едно от барчетата, където ходехме преди, се осмелих да му задам въпроса, който ме гложеше:

— Какво стана със светицата?

— Там е — отвърна ми той. — Чака.

Само ние с тенора Рафаел Рибера Силва можехме да разберем страшната човешка воля, скрита в отговора му. Познавахме неговата драма толкова добре, че дълго време мислех Маргарито Дуарте за герой, който търси своя автор. Ние, белетристите, го чакаме цял живот и ако аз никога не позволих да ме намери, то бе, защото не си представях края на историята му.

Доиде в Рим през онази сияйна пролет, когато папа Пий XII получи пристъп на хълцане, който нито лечение, нито магия можеше да спре. Напускаше за първи път планинското село Толима в колумбийските Анди и това личеше дори по съня му. Появи се една сутрин в нашето консулство с куфар от лакиран бор, който по форма и размери приличаше на калъф за виолончело, и изложи пред консула невероятната причина за пътуването си. Тогава консулт помоли по телефона тенора Рафаел Рибера Силва, негов сънародник, да му запази стая в пансиона, където живееха двамата. Така се запознах с него.

Маргарито Дуарте учил малко, но се образовал, като поглъщал с литературна страст всеки текст, изпречил се пред погледа му. На осемнайсет години, вече писар в общината, се оженил за красиво момиче, което умряло малко след раждането на първата им дъщеря. Тя, дори по-красива от майка си, също починала от някаква треска едва на седем години. Ала истинската история на Маргарито Дуарте започнала шест месеца преди пристигането му в Рим. Трябвало да се премести гробището на неговото село заради строежа на язовир. Като всички жители на областта, Маргарито изровил костите на своите мъртви, за

да ги пренесе. Жена му била на прах. Но в съседство момиченцето лежало непокътнато след цели единайсет години. Когато отворили капака на ковчега, дори се разнесло уханието на свежите рози, с които я били погребали. И най-странното от всичко — тялото ѝ било безтегловно.

Стотици любопитни изпълнили селото, привлечени от слуховете за чудото. Никакво съмнение. Целостта на тялото била неоспорим признак за святост и дори епископът се съгласил, че за това явление трябва да се произнесе Ватиканът. Всички събрали пари и изпратили Маргарито Дуарте в Рим — да се бори за каузата, вече не само негова, нито на селцето му, а на цялата нация.

Докато ни разказваше историята си в пансиона на тихия квартал Париоли, Маргарито Дуарте махна катинара и повдигна капака на изящния сандък. Като че ли двамата с тенора Риберио Силва станахме част от чудото. Въобще не приличаше на сбръчканите мумии от музеите по света. Видяхме момиченце, облечено като булка, спало дълго под земята. Кожата беше нежна и хладна, а прозрачните отворени очи непоносимо ни внушаваха, че ни гледат отвъд смъртта. Атлазът и изкуствените портокалови цветчета на короната, неиздържали напора на времето, изглеждаха по-зле от кожата, но розите в ръцете бяха живи. Тежестта на дървения калъф не се промени, когато извадихме тялото.

Маргарито Дуарте се залови за работа в деня след пристигането си. В началото с дипломатическа помощ, по-скоро любезна, отколкото полезна, а после с всякакви ходове, които му хрумваха, за да заобиколи безкрайните пречки на Ватикана. Говореше малко за проблемите си, но всички разбираха, че те са многобройни и маловажни. Влизаше във връзка с различни религиозни конгрегации и светски фондации, където го изслушваха с внимание, но без изненада, и му обещаваха спешни действия, които не предприемаха. Истината е, че периодът не бе много подходящ. Всичко, свързано със Светия престол, беше отложено поради хълцането на папата, по-упорито дори от най-добрите медикаменти и вълшебните лекове, които изпращаха от всички краища на света.

Едва през юли Пий XII се оправи и замина на почивка в Кастелгандолфо. Маргарито занесе светицата на първата седмична аудиенция с надеждата да му я покаже. Папата се появи във вътрешния

двор, на един толкова нисък балкон, че Маргарито видя добре поддържаните му нокти и долови уханието на лавандула. Но после не мина между туристите, дошли от цял свят да го видят — както Маргарито очакваше, — а произнесе една и съща реч на шест езика и завърши с обща благословия.

След това дълго протакане Маргарито реши да вземе нещата в свои ръце и занесе в Държавния секретариат писмо, дълго почти шейсет страници, на което не получи отговор. Той го бе предвидил, защото чиновникът го прие с досада, едва-едва погледна мъртвото момиче, а служителите наоколо отминаваха с безразличие. Един от тях му разказа, че предната година получили над осемстотин писма, изискващи осветяването на непокътнати трупове в различни части на света. Маргарито помоли поне да се потвърди безтегловността на тялото. Чиновникът я потвърди, но отказа да я приеме.

— Сигурно става въпрос за колективна хипноза — заяви той.

През малкото свободни часове и горещите летни недели Маргарито се потапяше в четене на всякакви книги, които смяташе, че са полезни за каузата му. По своя инициатива в края на всеки месец записваше със съвършения почерк на главен писар в една ученическа тетрадка всички направени разходи, за да се отчете после пред съеляните си, събрали помощите. Още преди края на годината опозна така добре лабиринтите на Рим, сякаш бе роден там, говореше примитивен италиански, подобен на андинския му лаконичен испански, и знаеше всичко за процеса на канонизиране. Но трябваше да мине още много време, преди да свали траурния костюм, жилетката и шапката на висш съдебен служител, които в Рим по онова време бяха характерни за разни тайни общества с престъпна дейност. Излизаше от зори с калъфа със светицата и понякога се връщаше късно през нощта, изтощен и тъжен, но винаги озарен от светлина, която му вдъхваше нови сили за следващия ден.

— Светците живеят в свое собствено време — казваше.

Бях за първи път в Рим, учех в Експерименталния център за кино и дълбоко преживявах страданията му. Живеехме на няколко крачки от Вила Боргезе, а пансионът беше всъщност модерен апартамент, чиято собственица заемаше две стаи и даваше под наем останалите четири на чуждестранни студенти. Наричахме я Хубавата Мария. Беше прекрасна, темпераментна, в разцвета на своята есен и спазваше

свещената норма, че всеки е пълен господар в собствената си стая. В действителност тежестта на всекидневието носеше нейната по-голяма сестра, леля Антониета, истински ангел без крила. Работеше по цял ден, мъкнеше навсякъде кофата с парцала и лъскаше до невъзможност мраморните подове. Тя ни научи да ядем пойните птички, които ловеше съпругът ѝ Бартолино, верен на лошия навик от войната. Той по-късно щеше да заведе Маргарито да живее в неговата къща, защото средствата нямаше да му стигнат за цените на Хубавата Мария.

Нищо по-подходящо за Маргарито от онзи пансион без закони. Постоянно ни поднасяше нови неща, дори призори, когато ни будеше страховитият рев на лъва от зоологическата градина на Вила Боргезе. Тенорът Риберио Силва си бе спечелил привилегията римляните да търпят ранните му упражнения. Ставаше в шест, взимаше лечебната си ледена вана, сресваше брадата и мустаците си а ла Мефистофел и облечен в халат на шотландско каре, с шалче от китайска коприна и парфюмиран, се отдаваше цял на репетициите. Винаги отваряше широко прозореца, дори под зимните звезди, и започваше да се разпява с фрази от известни любовни арии. Накрая се отпускате и запяваше с пълно гърло. Всички очакваха момента, когато взимаше горно „до“, а лъвът от Вила Боргезе му отговаряше с рев, който разтърсваше земята.

— Ти си цял свети Марко, figlio mio^[1]! — възкликваше леля Антониета с искрено учудване. — Само той е можел да говори с лъвовете.

Една сутрин лъвът не му отвърна. Тенорът запя любовния дует от „Отело“: „*Gia nella notte densa s'estingue ogni chamor.*“^[2] Изведнъж от дъното на двора долетя отговорът на красиво сопрано. Тенорът продължи и двата гласа изпяха целия откъс за удоволствие на съседите, които отвориха прозорци, за да пречистят домовете си с вълните на всесилната любов. Тенорът беше пред припадък, когато узна, че неговата невидима Дездемона е великата Мария Канилия.

Мисля, че тази случка всъщност помогна на Маргарит Дуарте да се приобщи към живота в къщата. Оттогава започна да сяда с нас на общата маса, а не както отначало в кухнята, където леля Антониета почти всеки ден му правеше удоволствието да му поднася майсторски сготвените пойни птички. След ядене Хубавата Мария ни четеше вестници, за да свикваме с италианската фонетика, и ни забавляваше с коментари на новините и с шеги. Един ден ни разказа по повод

светицата, че в Палермо имало огромен музей с недокоснати трупове на мъже, жени и деца и дори няколко епископи, изровени от гробището на монасите капуцини. Това развълнува Маргарито и той не се успокои, докато не отидохме там. Достатъчно бе да хвърли поглед из мрачните галерии с безжизнени мумии, за да въздъхне с облекчение:

— Не са като нея. Веднага се вижда, че са мъртви.

Следобед Рим потъваше в августовската жега. Слънцето застиваше неподвижно в средата на небето и в тишината се чуваше само ромонът на водата — естественият глас на Рим. Към седем вечерта прозорците се отваряха изведнъж, за да поемат свежия въздух, който се раздвижваше, и щастлива тълпа се изсипваше на улиците с единствената цел да поживее сред трясъка на мотоциклетите, виковете на продавачите на дини и любовните песни между цветята по терасите.

Тенорът и аз не спяхме следобед. Той яхваше мотоциклета си, аз сядах отзад и носехме сладолед и шоколад на летните проститутки, които пърхаха под стогодишните олеандри на Вила Боргезе и търсеха изтощени от слънцето туристи. Бяха красиви, бедни и обичливи, като повечето италианки по онова време, носеха син тюл, розов поплин, зелен лен и се пазеха от слънцето с чадърчета, проядени от дъждовете през неотдавнашната война. Беше цяло удоволствие да си с тях, защото пренебрегваха законите на занаята и си позволяваха лукса да изгубят някой богат клиент, за да дойдат с нас на кафе и сладки приказки в барчето на ъгъла, да се разхождаме с фойтон из алеите в парка или да одумваме детронирани крале и техните трагични любовници, които язدهа привечер на galoppatoio^[3]. Често им служехме за преводачи пред някой заблуден гринго.

Заведохме Маргарито Дуарте във Вила Боргезе не заради момичетата, а за да види лъва, пуснат свободен на пустинно островче, заобиколено от дълбок ров. Щом ни видя на другия бряг, той започна да реве тревожно и учуди пазача. Посетителите на парка се струпаха изненадани. Тенорът опита да се представи със своето сутрешно горно „до“. Лъвът не му обърна никакво внимание. Изглеждаше, че реве срещу всички нас, но пазачът скоро установи — ревът му бе само за Маргарито. Наистина, накъдето тръгнаше, натам отиваше и лъвът, а когато се скриеше, ревът секваше. Пазачът, доктор по класическа литература от университета в Сиена, реши, че Маргарито е бил същия

ден при други лъвове, които са му предали миризмата си. Освен това погрешно обяснение не му хрумна нищо друго.

— Във всеки случай — каза той — това не е враждебен, а състрадателен рев.

На тенора Риберо Силва направи впечатление не тази странна случка, а вълнението на Маргарито, когато се спряха в парка да поговорят с момичетата. Той го обясни на масата и едни лукаво, а други със съчувствие се съгласихме, че трябва да помогнем на Маргарито да превъзмогне самотата си. Хубавата Мария се трогна от нашата отзивчивост и като библейска майка склучи на гърдите си ръце, отрупани с евтини пръстени.

— Бих се прежалила — каза, — но никога не съм могла да го правя с мъже, които носят жилетки.

Тенорът мина през Вила Боргезе в два следобед и взе с мотоциклета си пеперудката, според него най-подходяща да осигури един час приятно прекарване на Маргарито Дуарте. Накара я да се съблече в стаята му, изкъпа я с ароматичен сапун, избърса я, парфюмира я със своя одеколон и напудри цялото ѝ тяло с камфоровия талк, който използваше след бръснене. Накрая ѝ плати за времето, което беше изгубила, за следващия един час и подробно ѝ обясни какво се иска от нея.

Като следобеден сън голата красавица прекоси на пръсти полутъмната къща и почука тихо на вратата в дъното. Маргарито Дуарте се показа бос и без риза.

— Buona sera giovanotto — представи се тя с глас и маниери на ученичка. — Mi manda il tenore.^[4]

Маргарито понесе удара с достойнство. Отвори по-широко, тя влезе и легна, а той побърза да си сложи ризата и обувките, за да я посрещне с необходимото уважение. После седна на един стол до нея и поведе разговор. Учуденото момиче го подкани да побърза, защото разполагат само с един час. Той не я разбра.

Момичето каза по-късно, че би останало колкото Маргарито поиска, без да вземе нито стотинка, защото на света нямало по-изискан мъж от него. Не знаеше какво да прави, огледа стаята и видя дървения калъф на камината. Попита дали е саксофон. Маргарито не отговори, а откряна щорите, за да влезе светлина, занесе калъфа на леглото и вдигна капака. Момичето се опита да проговори, но челюстта му

увисна. Или както сподели след това: „Mi si gelò il culo.“^[5] Избяга ужасена, но обърка посоките и в коридора се сблъска с леля Антониета, която бе тръгнала да сменя крушката на лампата ми. Двете така се стреснаха, че момичето не посмя да излезе от стаята на тенора до късно през нощта.

Леля Антониета не разбра какво точно става. Нахълта при мен толкова уплашена, че не успя да завие крушката с треперещите си ръце. Попитах я какво се е случило. „В тази къща има привидения — отговори тя. — Дори посред бял ден.“ Разказа ми много сериозно, че през войната един немски офицер заклал любовницата си в стаята на тенора. Често, докато шетала, леля Антониета виждала убитата красавица да я следва по коридорите.

— Току-що я видях гола в коридора — довери ми. — Същата е.

Градът свикна с есента. Разцъфналите тераси бяха затворени при първия вятър, а двамата с тенора се върнахме в старата кръчма в Трастевере, където обикновено вечеряхме с учениците по пеење на граф Карло Калкани и с мои състуденти от Школата по киноизкуство. Най-общителен беше Лакис — интелигентен и симпатичен грък, досаден единствено със скучните си разсъждения за социалната несправедливост. За щастие тенорите и сопраните успяваха почти винаги да го разгромят с оперни арии, които пееха с пълен глас, без да дразнят никого дори след полунощ. Напротив, понякога закъснели минувачи се присъединяваха към хора, а съседите отваряха прозорците да ръкопляскаат.

Една нощ, докато пеехме, Маргарито се промъкна тихо, за да не ни прекъсне. Носеше дървения калъф. Не бе успял да го остави в пансиона, след като бе показвал светицата на енорийския свещеник на Сан Хуан де Летран, известен с влиянието си пред Светата конгрегация за ритуалите. Забелязах с крайчеца на окото, че го сложи под една отдалечена маса и седна, когато вече привършвахме да пеем. Както винаги към полунощ заведението започна да се изпразва и съединихме няколко маси. Тези, които пееха, спореха за кино, и техните приятели се сляха в една компания. И сред тях — Маргарито Дуарте, познат като мълчаливия и тъжен колумбиец, за когото никой нищо не знаеше. Тогава Лакис го попита дали свири на виолончело. Притесних се. Въпросът беше нетактичен, а отговорът — деликатен.

Тенорът, смутен като мен, също не намери изход. Само Маргарито прие нещата естествено.

— Не е виолончело — каза. — Това е светицата.

Сложи калъфа на масата. Отключи катинара и вдигна капака. Вълна от изумление вцепени ресторанта. Всички посетители, келнерите и дори работниците от кухнята с окървавените престилки се събраха, удивени от чудото. Някои се прекръстиха. Една от готвачките падна на колене и с трескави ръце започна мълчаливо да се моли.

Когато първоначалното вълнение отмина, се заплетохме в шумен спор за липсата на святост в наше време. Разбира се, Лакис беше най-категоричен. Накрая стана ясна само неговата идея да се направи критичен филм за светицата.

— Сигурен съм — настоя той, — че старият Чезаре няма да изпусне тази тема.

Говореше за Чезаре Дзаватини, нашия преподавател по сюжет и сценарий, един от големите в историята на киното и единственият, който поддържаше лични отношения с нас в школата. Стремеше се да ни учи не само на занаят, а да развива и възгледите ни. Беше машина за измисляне на сценарии. Бъlwаше ги непрестанно, дори против волята си. И то с такава скорост, че винаги имаше нужда от някого, който да ги лови в полет, докато той мисли на висок глас. Но щом ги завършеше, желанието му се изпаряваше. „Жалко, че трябва да го снимам“ — казваше. Смяташе, че на екрана губят много от първоначалната магия. Записваше идеите си на картончета, подредени по теми, и ги закачаше с карфици по стените. Бяха заели вече цяла стая в къщата му.

Следващата събота отидохме да го видим заедно с Маргарито Дуарте. Бе толкова лаком за живот, че го заварихме пред дома му на улица Анхела Меричи, изгарящ от нетърпение да чуе идеята, за която му бяхме казали по телефона. За разлика от друг път не ни поздрави любезно, а завлече Маргарито до специално подготвена маса и сам отвори калъфа. Случи се нещо неочаквано. Вместо да полудее, както предполагаме, получи нещо като мозъчна парализа.

— Ammazza!^[6] — прошепна ужасен.

Гледа мълчаливо светицата две-три минути, затвори калъфа и без да каже дума, заведе Маргарито до вратата като дете, което се учи да ходи. Потупа го по гърба и го отпрати. „Благодаря, синко, много

благодаря — му каза. — Дано Бог е с теб в борбата ти.“ Затвори вратата, обърна се към нас и ни съобщи присъдата си:

— Не става за кино. Никой няма да повярва.

Странният урок не ни напусна в трамвая на връщане. Щом той го казва, нямаше какво да му мислим повече — историята не струваше. Хубавата Мария ни изненада със съобщението, че Дзаватини ще ни чака същата вечер, но без Маргарито.

Заварихме го в един от звездните му мигове. Лакис бе поканил няколко състуденти, но той дори не ги забеляза.

— Готово! — изкрещя. — Филмът ще е бомба, ако Маргарито направи чудо и възкреси момичето.

— Във филма или в живота? — попитах.

Той потисна досадата си.

„Не бъди глупав — ми отвърна. Но тутакси в очите му блесна нова идея. — Освен ако е способен да я възкреси в реалния живот“ — каза и добави:

— Ще трябва да опита.

Беше моментно изкушение, преди да поеме отново нишката. Започна да се разхожда като щастлив луд, размахваше широко ръце, викаше и разказваше филма. Слушахме го заслепени. Образите избухваха пред очите ни като ята светещи птици и се разликах из цялата къща.

— Вече са умрели около двайсет папи, които не са го приели — продължаваше той. — Една нощ Маргарито влиза вкъщи стар и уморен. Отваря кутията, милва лицето на мъртвата и проронва с цялата нежност на света: „Заради любовта на твоя баща, дъще моя, стани и тръгни!“

Изгледа ни и завърши с триумфален жест:

— И момичето става!

Очакваше нещо от нас. Но ние бяхме така зашеметени, че нямахме думи. Освен гърка Лакис, който вдигна ръка като ученик.

— Моят проблем е, че не вярвам — изтърси той и за наше учудване се обърна направо към Дзаватини: — Извинете ме, маестро, но не вярвам.

Тогава пък Дзаватини се сепна.

— А защо не?

— Откъде да знам? — каза Лакис тъжно. — Просто не е възможно.

— Ammazza! — изкрещя маестрото така гръмко, че огласи квартала. — Това най ме вбесява у сталинистите — че не вярват на очите си.

Както сам ми разказа, през следващите петнайсет години Маргарито все носил светицата в Кастелгандолфо с надеждата да я покаже. Веднъж успял да си проправи път с ритници и лакти между двеста поклонници от Латинска Америка и разказал историята си на благоразположения Йоан XXIII. Пак не могъл да му покаже момичето. Наложило се да я остави на входа с багажа на другите поради опасност от атентат. Папата го изслушал сред тълпата изключително внимателно и го потупал успокоително по бузата.

— Bravo, figlio mio!^[7] — казал му. — Бог ще възнагради постоянството ти.

Почувствал, че мечтата му е на път да се осъществи по време на краткото царуване на усмихнатия Албино Лучани. Негов роднина, заинтересуван от историята на Маргарито, му обещал помощ. Никой не му обърнал внимание. Два дни по-късно, докато обядвали, някой позвънил на вратата на пансиона със спешно и кратко съобщение за Маргарито: да не напуска Рим, защото до четвъртък ще го потърсят от Ватикана за лична аудиенция.

Така и не разбрали дали е шега. Маргарито вярвал, че не е, и бил нащрек. Не излизал от къщата. Ако трябвало да иде до тоалетната, казал високо: „Отивам в тоалетната.“ Хубавата Мария, все така изящна в зората на старостта, прихвала със смеха на свободна жена.

— Знаем вече, Маргарито, ако случайно ти се обади папата.

Следващата седмица, два дни преди обещаното телефонно обаждане, Маргарито рухнал пред заглавието на уводната статия във вестника, пъхнат под вратата: „Morto il Papa.“^[8] За момент се задържал на ръба на илюзията, че погрешно са донесли стар вестник, защото не било за вярване, че всеки месец умира по един папа. Но било истина — усмихнатият Албино Лучани, избран преди трийсет и три дни, бил намерен в леглото си мъртъв.

Попаднах пак в Рим двайсет и две години след като се запознах с Маргарито Дуарте и вероятно нямаше да си спомня за него, ако не беше случайната ни среща. Бях прекалено потиснат от опустошенията

на времето, за да мисля за някого. Непрекъснато ръмеше глупав дъждец. Приличаше на хладен бульон. Някогашната диамантена светлина бе станала мътна и местата, които преди бяха мои и будеха носталгия, сега бяха чужди и различни. Къщата, където се намираще пансионът, беше все същата, но никой не знаеше нищо за Хубавата Мария. Не отговаряха и шестте телефонни номера, които тенорът Риберо Силва ми бе пращал през годините. На един обяд с нови хора от киното възкресих спомена за моя маестро. Изведнъж настъпи неловка тишина, докато един от тях се осмели да каже:

— Zavattini? Mai sentito.^[9]

Точно така, никой не бе чувал да се говори за него. Дърветата на Вила Боргезе стояха разрошени под дъжда, gallopatoio на тъжните принцеси бе унищожен от плевели без цветове, а предишните красавици бяха заменени от двуполови атлети, облечени като мадридски девойки. Единственият оцелял от унищожената природа беше старият лъв, крастав и схванат, на островчето си сред мътната вода. Никой не пееше, нито умираше от любов в пластмасовите заведения на Пласа де Испаня. Рим на нашата носталгия беше вече друг древен Рим сред древния Рим на Цезарите. Изведнъж един глас, който сякаш идваше от отвъдното, ме закова на една уличка на Трастевере:

— Здравсти, поете.

Беше той, стар и уморен. Бяха умрели петима папи, във вечния Рим се забелязваха първите симптоми на старческа немощ, а той все се надяваше. „Чаках толкова дълго, че сигурно не остава много — ми каза на сбогуване, след почти четири часа тъга. — Може би е въпрос на месеци.“ Тръгна си, като влачеше крака по средата на улицата, с военните си ботуши и избелялата шапчица на стар римлянин, без да обръща внимание на дъждовните локви, в които светлината започваше да се разлага. Тогава в мен изчезна и последната капчица съмнение, ако въобще я е имало някога, че светецът е той. И без да знае, с непокътнатото тяло на дъщеря си, жив от двайсет и две години, водеше справедлива борба за своето канонизиране.

Август 1981

[1] Сине мой (ит.). — Б.пр. ↑

- [2] В настъпилата мрачна нощ утихва всеки шум (ит.). — Б.пр. ↑
- [3] Хиподрум (ит.). — Б.пр. ↑
- [4] Добър вечер, младежо, изпраца ме тенорът (ит.). — Б.пр. ↑
- [5] Размекна ми се задникът (ит.). — Б.пр. ↑
- [6] По дяволите! (ит.) — Б.пр. ↑
- [7] Браво, синко! (ит.) — Б.пр. ↑
- [8] Папата почина. (ит.) — Б.пр. ↑
- [9] Дзаватини? Не съм чувал (ит.). — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.